

Kompetent fredsforhandling i stedet for cirkus Trump

Udgivet 29.3.25 på LinkedIn

Der er endelig kommet gang i en eller anden form for fredsforhandling i Ukraine-Rusland konflikten efter tre års ensidigt fokus på militære "løsninger" fra alle sider. Desværre ser forhandlingerne ud til at være domineret af et USA, der arbejder for egen interesse som del af MEGA-ideologien, der har vist sig at være mere imperialistisk, end de fleste havde forestillet sig.

Den amerikanske administration har forfulgt både legitime og illegitime interesser i det hidtidige forhandlingsforløb. Helt legitimt ønsker man, at minimerer USA's militære udgifter ved at stoppe krigen, og lige så legitimt at forhindrer at Rusland via vestens isolation af landet bliver helt afhængig af Kina og dermed skaber en stærk og autokratisk Kina-Rusland alliance, som vil true USA's allerede reducerede globale dominans. Men USA har også illegitime interesser. For det første presser administrationen på for at få adgang til og tjene på Ukraines sjældne jordarter, hvilket er illegitimt, da det afstedkommer økonomiske vanskeligheder for et fattigt land, og jordarterne er ukrainsk ejendom. Ydermere har Ukraine kæmpet både sin egen og Vestens kamp mod det russiske imperiums ideologi "Make Russia Great Again" og lidt enormt både økonomisk og menneskeligt. Ukraine skylder ikke nogen noget. For det andet forfølger USA sin egen illegitime interesser i en *hurtig* fred, da det vil give Trump administrationen hjemlig popularitet: "se hvad jeg kan" – effekten. Men en for hurtig fred vil sandsynligvis også lede til aftaler, der både koster ukrainerne meget dyrt og er kortsigtede.

Det ukloge i den amerikanske tilgang til fredsforhandling er også, at de sigter på en "vind-tab" aftale. Vinderne er USA og Rusland, medens Ukraine er taberne med EU hængende i en gråzone fyldt med usikkerhed i forhold til Ruslands fremtidige hensigter, og dermed bliver EU en slags sekundære tabere. Hvis aftalerne skal vise sig bæredygtige, er der brug for en vis grad af "vind" for fire parter: EU, USA, Rusland og Ukraine.

Endelig forsøger Trump-administrationen at gennemføre de hurtige vind-tab aftaler vha. trusler mod de andre parter i konflikten: Trusler om at musketereden i Nato ikke gælder længere, trusler om yderligere sanktioner mod Rusland og trusler om at trække støtten til Ukraine. Men hastværk og trusler er gift for fredsforhandlinger, deres effektivitet og langtidsholdbarhed. Der er tværtimod brug for respektfuld omgangstone, troværdighed, upartiskhed, klogskab, eftertanke og kreativitet. Disse mæglingskompetencer kan Trump-administrationen tydeligvis ikke mønstre. Derfor bør EU arbejde for, at en upartisk og kompetent mægler bringes i spil. De store spillere er ude af spillet som mæglere. Hverken USA, Kina, Rusland eller EU er nemlig upartiske i denne konflikt. FN kunne derimod være et kompetent og upartisk alternativ, der kan hjælpe parterne med at finde kreative og kompromisser og vind-vind løsninger, som alle parter kan acceptere – også på sigt. Danmark kan via sit medlemskab i sikkerhedsrådet fremme denne tilgang til mægling og FN's rolle deri.

Forhandlingerne bør først og fremmest sigte på at tilfredsstille de to centrale parter Ukraine og Ruslands interesser og ikke primært EU og USA's interesser. Og parterne bør spille en helt central rolle i udviklingen af kreative holdbare løsninger. Kommer løsningerne udelukkende fra

USA og EU, vil ejerskabet sandsynligvis være lille og modstanden stor hos én eller begge parter. En hjælpsom rolle for USA og EU kunne derimod være at tilbyde teknisk ekspertise, økonomiske ressourcer, kreative løsningsidéer og at spille FN på banen som mægler, men ikke at presse egne ofte illegitime interesser og ubalancerede løsningsidéer igennem – altså at bestemme, hvad der skal stå i fredsftalerne.

Det er ganske givet ikke nemt at spille USA af banen som en uskøn blanding af mægler og part i konflikten, men måske kan der etableres en alliance i FN mellem europæiske lande og lande i det globale syd, hvilket muligvis kan lægge det nødvendige pres på USA. Et diplomatisk spil der ganske givet skal finde sted uden verdenspressens direkte involvering, da det kan opfattes som et nederlag for narcissisten Trump og hans administration, og det er der jo mange eksempler på kan lede til voldsomme udfald fra Trumps side. Tør den danske regering mon sammen med EU at tage dette vigtige skridt ud af afhængigheden af USA? At tale den tidligere allierede midt imod – for fredens skyld.